

علی باقری‌کنی در کنار علی لاریجانی به عنوان معاون در دبیرخانه شعام؛ این عبارت تا همین چند سال پیش می‌توانست شبیه شوخی یا جمله‌ای مملو از بارادوکس سیاسی باشد. باقری‌کنی تا قبل از دولت سیزدهم سایه سعید جلیلی بود. یک جست وجوی ساده در تاریخ و زمان حضور سعید جلیلی در شورای عالی امنیت ملی و حضور باقری‌کنی در کنار او نشان می‌دهد که تا چه اندازه باقری‌کنی سایه جلیلی بوده است. سایه‌ای که در دولت حسن روحانی و در زمان مذاکرات برجام نیز به تریبون تکرار اظهارات و مواضع ضد برجامی جلیلی تبدیل شد. تغییر مواضع باقری‌کنی اما به اینجا ختم نشد و او حالا دوباره در کسوت معاون دبیر شورای عالی امنیت به شعام بازگشته است، البته تغییرات باقری‌کنی در فاصله این رفت و برگشت به شعام دقیقاً به اندازه تغییری است که در چهره منصوب به عنوان دبیر این شورارخ داده؛ از سعید جلیلی تا علی لاریجانی. از زمان حضور جلیلی در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی تا زمانی که باقری‌کنی به دولت سیزدهم رفت؛ دوقلوی ضدبرجامی به خوبی و خوشی در کنار هم روزگار سپری می‌کردند تا این که بر روی کار آمدن دولت سیزدهم، علی باقری‌کنی مسئول تیم مذاکرات هسته‌ای شد. حالا او از فرد شماره دو ونیروی پشتیبانی جدیدی در زمین ضد مذاکرات و ضد برجام به فرد شماره یک تیم مذاکره‌کننده تبدیل شد. شاید باید نقطه عطف زندگی سیاسی باقری‌کنی را نیز همین دوره دانست. زمانی به بیکاره او با واقعیت روابط بین الملل و مذاکره مواجه شد و بین او و مرداش فاصله معنی داری افتاد. فاصله‌ای که از دیده‌ها پنهان ماندن و حتی نواهیان جوان تر تیم جلیلی مثل امیرحسین ثنائی نیز اخیراً از این تیم جلیلی به صراحت پرده برداشتند. امیرحسین ثنائی اسفندماه سال گذشته در گفت‌وگویی تأکید کرد که علی باقری شخصاً آدم محترمی است و هیچوقت چیز بدی از شخصشان ندیدم. اما در ماجرای برجام نظر علی باقری خیلی عوض شد و با جلیلی اختلاف بر سر برجام پیدا کرده‌اند. ثنائی در همین گفت‌وگو میزان معنی دار فاصله گرفتن باقری‌کنی از دیدگاه‌های جلیلی را نیز تلویحاً تأیید کرده و می‌گوید: «بیکار باید سه چهار ساعت با باقری به خاطر عوض شدن نظرش بر سر برجام گفت‌وگو کنم. جنس علی باقری را جنس ظریف و روحانی نمی‌دانم». ثنائی در این مورد استثناء درست نمی‌گوید. باقری‌کنی در دولت ابراهیم رئیسی با سعید جلیلی که روزگاری رفیق گرمابه و گلستان ضدبرجامی‌اش بود اختلافات جدی پیدا کرد. اودر قامت «مذاکره‌کننده» ارشد ایران در گفت‌وگوهای احیای برجام» به شمایل تلاش برای احیا و زنده کردن توافق هسته‌ای بدل شد.

خروج از دولت سایه

باقری‌کنی روزگار سیاسی‌اش را از صداوسیما آغاز کرده است. اقتصاد خواننده و سال هائیز اقتصاد درس داده است. در سال ۱۳۷۳ پس از مدت کوتاهی حضور در سازمان صداوسیما، فعالیت در وزارت خارجه را آغاز کرد. از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ در دولت محمود احمدی نژاد در تیم هسته‌ای ایران بود و در مذاکرات هسته‌ای در کنار سعید جلیلی فعالیت می‌کرد. از ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ همواره همراه جلیلی بود؛ در دوره سکانداری سعید جلیلی در مذاکرات هسته‌ای در دولت نهم و دهم معاون او بود و در زمان معاونت اروپا و آمریکای وزارت امور خارجه که باقری مدیرکل اروپای مرکزی و شمالی این معاونت بود. باقری‌کنی اما فراتر از معاونت اداری در کنار جلیلی بود. در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۹۲ مسئول ستاد انتخاباتی جلیلی و نماینده او در برنامه‌های تلویزیونی بود. همان زمان که به تندی به اظهارات روحانی واکنش نشان داد. بسیاری آن زمان گمانه‌زنی می‌کردند که با رفتن سعید جلیلی به پاستور، باقری‌کنی نیز به وزارت خارجه خواهد رفت اما نه جلیلی به پاستور رفت و نه باقری‌کنی به صدر وزارت خارجه‌اش، حتی با آمدن ظریف او از وزارت خارجه هم رفت و در سال های دولت روحانی در موضع مخالفت با مذاکره و برجام باقی ماندند. هنوز دولت سیزدهم آغاز به کار نکرده بود که در یک دیدار خارجی رئیس جمهور منتخب در تهران که با وزیر خارجه هند انجام می‌شد، حسین امیرعبداللهیان و علی باقری‌کنی هر دو در محل حاضر شدند و انتشار این تصاویر پیام رسایی داشت؛ قرار نبود باقری سکان دار وزارت امور خارجه شود اما قرار هم نبود بدون سمتی مهم در دولت سیزدهم باقی بماند. همین شد که دانش آموخته دانشگاه امام صادق که زمانی معاون سعید جلیلی در مذاکرات بود به جای سیدعباس عراقچی فارغ التحصیل اندیشه سیاسی دانشگاه کنت انگلستان نشست تا سکاندار وزارت خارجه شود. این نقطه از تاریخ برای جلیلی و باقری‌کنی جدایی سیاسی به صورت مشخص علنی شد؛ در روزهایی که نامه ۲۰ صفحه‌ای جلیلی به رهبر انقلاب، پیشنهاد خروج از برجام، افزایش غنی‌سازی حتی تا ۹ درصد را داده بود.

اتلاف جدید در شعام جدید

حالا باقری‌کنی دوباره به شعام بازگشته است. به همان صندلی که حدود ۲ دهه قبل روی آن نشسته بود. حالا معاون علی لاریجانی است. فضای ایران در عرصه بین‌المللی به اندازه همان زمان ملتهب است. گویی تاریخ در حال تکرار است و تنها برخی اسامی تغییر کرده‌اند. اسامی ثنائی البته در این میان دیده می‌شوند؛ علی لاریجانی و علی باقری‌کنی. البته بر رخ هردو گرد میانسالی نشسته و احتمالاً مساله مذاکره و ارتباط با دنیا نیز برایشان تعاریف جدیدی دارد.

«آرمان ملی» مواجهه ایران با اقدام اروپایی هادر فعال سازی اسنپ‌بک را بررسی می‌کند

خروج از NPT در دستور کار؟

رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس: ممکن است نظام به نتیجه برسد و خروج NPT را از سوی وزارت امور خارجه اعلام کند

بود. از خروج از NPT گرفته تا تغییر دکترین نظامی و افزایش غنی‌سازی که هر کدام در نوع خود قابل بحث است، اما واقعیت این است سناریوی محتمل‌تر ایران در قبال فعال سازی اسنپ‌بک همان گزینه نخست یعنی خروج از پیمان منع گسترش سلاح هسته‌ای موسوم به «N.P.T» است.

در همین راستا طی روزهای گذشته برخی نمایندگان مجلس خروج از این معاهده را در دسترس‌ترین و گام نخست مقابله با اقدام اخیر اروپایی‌ها خوانده‌اند. حال اینکه خروج از NPT راه حل مناسبی خواهد بود یا اینکه باید رویکرد دیگری در پیش گرفت خود جای تأمل دارد. اما آنچه مسلم است نباید به سمت و سویی رفت که به جای دریافت سود و فایده از یک اقدام مضرت‌ان تصمیم و اقدام را شاهد باشیم. قد ر مسلم خروج از معاهده منع گسترش همواره در دسترس است اما باید دید تا چه میزان این اقدام به سود کشورمان خواهد بود. به عبارت دیگر باید نوعی هزینه فایده صورت گیرد تا مشخص شود خروج از NPT چه فایده یا مضراتی برای ایران دارد و با این اقدام طرف مقابل را تا چه میزان در تنگنا قرار خواهد گرفت. نکته مهم‌تر اینکه این تصمیم اگر گرفته شود، در کلان نظام اتفاق خواهد افتاد و به سماع و نظر مردم و رسانه‌ها خواهد رسید و به بیان دیگر تصمیمی حاکمیتی خواهد بود. اما اگر قرار بر این تصمیم نباشد طرح آن در مجلس نیز چندان طرفی از پیش نخواهد بست. هر چند که باید در طرف مقابل محدودیت‌ها و به مشکلات فعال سازی اسنپ‌بک را هم ملاحظه کرد. به همین جهت است که رئیس جمهور شامگاه جمعه در گفت‌وگو با فعالان سیاسی گفت: «ما دوست نداریم اسنپ‌بک فعال شود. ما از اسنپ‌بک استقبال نمی‌کنیم. کسانی‌که می‌گویند تحریم و اسنپ‌بک مهم نیست، بی خود می‌گویند. رهبری هم می‌گویند اسنپ‌بک تحریم‌ها بیشتر از جنگ است چون مثلاً اجازه نمی‌دهند دارو وارد شود و افراد زیادی از بین می‌روند». حال باید دید که در قبال اقدام اخیر اروپایی‌ها ایران چگونه پاسخ خواهد داد.

«آرمان ملی» در گفت‌وگویی بررسی می‌کند

تندروها خارج از مدار اصولگرایی

منصور حقیقت‌پور: تندروها دنبال منافع و شعارهای خود هستند

می‌کند اما تندروها را نباید خارج از این مدار جست و جو کنیم. آن حلقه کوچک تندرو که امروز در صحنه دیده می‌شوند، در حقیقت از خطر رهبری عبور کرده‌اند. این جریان محدود نه اصولگرایی است و نه حتی هم‌راستا با نظام؛ بلکه با رفتارها و شعارهایشان به گونه‌ای حرکت می‌کنند که در آینده مقابل برخی مواضع قرار خواهند گرفت از این رو سیاست‌های میهمی‌را دنبال می‌کنند. اینها امروز با داشتن تریبون و بلندگو در جامعه، می‌کشوند مردم را پای کار بیاورند و رأی جمع کنند، اما حقیقت آن است که در عمل متأسفانه برخلاف فرمایشات رهبری رفتار می‌کنند». این تحلیل‌گرد در همین مورد و با اشاره به طرح عدم کفایت رئیس جمهوری که برخی نماینده‌های مجلس آن را مطرح کرده‌اند، ادامه می‌دهد: «نمونه روشن این تفاوت را می‌توان در مقایسه برخی چهره‌ها دید. در حالی که رئیس جمهور فعلی بارها نشان داده تبعیت و تعهد بالایی نسبت به رهبری دارد و حتی اگر دیدگاه‌های شخصی متفاوتی داشته باشد، آنها را فدای ولایت می‌کند، تندروها بدون تعهد، صرفاً به دنبال منافع و شعارهای خود هستند.

تاریخ نشان داده که افرادی مانند دینی صدر با ایستادن در برابر ولایت، کشور را در چار چالش کردند. امروز هم همان خطر از سوی تندروها وجود دارد، در حالی‌که اصولگرایان واقعی خط قرمز خود را حفظ انقلاب و پیروی از رهبر می‌دانند. حقیقت‌پور با تأکید بر اینکه

به‌گونه‌ای عمل می‌کنند که پیامدهای جریان اصولگرایی حالا به اوج خود رسیده است و در حالی گروه‌های اصلاح طلب و اعتدالی با خاموش کردن تریبون‌های انتقادی در میدان انسجام و وفاق حضور دارند ولی با این حال تندروهای جریان اصولگرایی نه تنها تریبون‌های خود را خاموش نکرده‌اند بلکه تلاش می‌کنند با صدای بلندتر تفاوت‌ها را رقم بزنند و این موضوع در شرایط جنگی نظامی و اقتصادی نمی‌تواند به نفع منافع کشور تمام شود. نمونه بارز این وضعیت را می‌توان در موضوع اخیر طرح «عدم کفایت رئیس جمهور» دید. در حالی‌که رهبری بارها بر لزوم همکاری و حمایت از دولت قانونی تأکید کرده‌اند و همواره اولویت را بر حفظ انسجام ملی و پیشبرد برنامه‌های کلان کشور گذاشته‌اند، جریان‌های تندرو بدون توجه به این مواضع، سعی دارند با طرح‌هایی از این دست فضایی پرتنش در سیاست داخلی ایجاد کنند. برای این طیف، مساله اصلی نه هدایت جامعه در چارچوب انقلاب اسلامی، بلکه تثبیت جایگاه جناحی و بهره‌برداری از ناراضیاتی‌ها برای کسب قدرت بیشتر است. این تعاریف کلاسیک ابتدای دهه ۷۰ پیدا می‌کنیم؛ اصولگرایی به معنای واقعی کلمه، یعنی قراردادن مصالح کلان نظام و انقلاب بالاتر از هر منفعت گروهی، یعنی حتی اگر دولتی از نظر سیاسی و فکری فاصله‌ای از جناح داشته باشد، بازهم حمایت از آن تا جاییکه در مسیر کلی نظام حرکت می‌کند، وظیفه شرعی و سیاسی دانسته می‌شود. در مقابل، تندروها با نادیده‌گرفتن این اصل،

مردم تندروها را شناخته‌اند

منصور حقیقت‌پور، تحلیلگر مسائل سیاسی و نماینده ادوار مجلس شورای مورد مرز بین اصولگرایی و تندروی که در ماه‌های اخیر پررنگ‌تر شده است، به خبرنگار «آرمان ملی» می‌گوید: «آنچه مشخص است اصولگرایی یعنی تبعیت کامل از رهبر انقلاب، یعنی وقتی رهبر سخنی می‌گوید، ما نه تنها از موضع سیاسی بلکه از جایگاه دینی هم باید تبعیت کنیم بنده مقلد ایشان هستم و بر خود می‌دانم به فرمایشات خود عمل کنم. اصولگرا کسی است که تصمیم و مواضع خود را در چارچوب خطوط کلی نظام و بر مبنای رهنمودهای رهبری تنظیم

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اظهار داشت: برخی از نمایندگان مجلس از زمان مطرح شدن اسنپ‌بک از سوی اروپایی‌ها طرح‌های یک، دو و بعضاً سه فوریتی خروج از NPT را پیشنهاد دادند از لحاظ قانون اظهار نظر نمایندگان مشکلی ندارد اما هر طرحی که اعلام کردند باید این طرح توسط هیات رئیسه مورد بررسی قرار بگیرد و به کمیسیون تخصصی ارجاع داده شود. ابراهیم عزیزی گفت: پیشنهاد نمایندگان به عنوان طرح مجلس نیست و روز سه شنبه طرح مطرح می‌شود. طرح سه فوریت با حضور شورای نگهبان در صحن مجلس بررسی می‌شود. همه ارکان نظام باید درباره موضوع خروجی NPT تصمیم بگیرند و مجلس نیز مسیر خودش را دنبال می‌کند.

وی ادامه داد: چند طرح در کمیسیون امنیت ملی مطرح است و نیازمند هماهنگی با دیگر ارکان نظام است. همین الان سه طرح برای خروج از NPT در کمیسیون امنیت ملی داریم. اینکه به کدام یک از این طرح‌ها برسیم و اساساً در حوزه تقنین مطرح کنیم، مشخص نیست. ممکن است که نظام جمهوری اسلامی به نتیجه برسد و خروج از NPT را از سوی وزارت امور خارجه اعلام کند. حتماً علیه اقدام غیرقانونی اروپایی‌ها هوشمندانه واکنش نشان خواهیم داد. رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس در خصوص بازگشت بازرسان آژانس به ایران تصریح کرد: در قانونی ذکر کرده‌ایم که بازرسی آژانس صرفاً با هماهنگی شورای عالی امنیت ملی و با تأمین امنیت مراکز هسته‌ای ما صورت بگیرد. دولت به مرقانون در قبال تعلیق بازرسی آژانس انرژی اتمی عمل کرده است.

در تماشای رئیس سازمان انرژی اتمی (آقای اسلامی) با سازمان بین‌المللی انرژی اتمی، گفته شده بود تا زمانی‌که مجوز شعام نباشد اجازه بازرسی به بازرسان آژانس را نخواهیم داد.

گزارش

روایت محمود واعظی از نوع مواجهه ایران با فعال سازی اسنپ‌بک

احتمال جنگ مجدد پایین است

تجدید نظر در NPT با بازگشت قطعنامه‌ها

قائم مقام حزب اعتدال توسعه در خصوص تبعات فعال شدن مکانیسن ماشه اظهار داشت: متأسفانه این اقدام غیرسازنده سه کشور اروپایی در راستای تقویت پروژه «امنیتی سازی» «صهیونیسم» برای مشروع ساختن اعمال زور و تحمیل می‌تواند بر روی روند مذاکرات اثر منفی بگذارد و اصل «اعتماد» را با چالش جدی مواجه کند. شایان ذکر است که اساساً موضوعی به نام «مکانیسم ماشه» در برجام وجود ندارد و از عنوان مکانیسم حل‌وفصل اختلافات از آن یاد می‌شود. خبرنگارانین نوشت: محمود واعظی گفت: اختلافات باید مستند به اصول حقوقی معتبر و مستدل حل و فصل شود نه صرفاً ادعاهای سیاسی و جانبدارانه. استفاده از مکانیسم ماشه ادعایی مشروعیت شورای امنیت سازمان ملل متحد را تنزل می‌دهد. اقدام غیرموجه ترونیکای اروپایی از نظر حقوقی برخلاف سازوکار حل و فصل اختلافات در برنامه جامع اقدام مشترک است؛ این اقدام غیرمسئولانه تلاشی غیرقانونی برای بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده در مغایرت آشکار با قطعنامه ۲۲۳۱ است. وی افزود: آمریکا‌که از اقدام سه کشور اروپایی حمایت کرد خود به هیچ یک از تعهداتش عمل نکرد و به شکل یکطرفه از برجام خارج شد و در سال ۲۰۱۸ نه تنها تحریم‌های خود را بازگرداند بلکه از هر فرصتی برای اعمال تحریم جدید استفاده کرد. به‌رغم انجام تعهدات از سوی ایران، کشورهای اروپایی نیز هیچ‌گونه تلاشی در پی اعمال تعهدات خود برای کاهش آثار اقتصادی خروج آمریکا انجام ندادند. فلذا اتحادیه اروپا و سه کشور اروپایی عضو برجام نه تنها تعهدات خود را انجام ندادند، بلکه تحریم‌های غیرقانونی و غیرمسئولانه جدیدی علیه شرکت‌های هواپیمایی و کشتیرانی ایران اعمال کردند. این فعال سیاسی اعتدال‌گرایان کرد؛ با عنایت به وضعیت موجود کشور، اگر مکانیسم ماشه ادعایی فعال شود، شرایط سخت‌تر خواهد شد و ضروری است دستگاه دیپلماسی و تمهیداتی بیندیشد تا از طریق راهبردهای به‌روز شده و چندوجهی، اهداف طرف مقابل، محقق نشود. طی یکسال گذشته، جمهوری اسلامی ایران نهایت تلاش خود را برای احیای برجام کرده و همواره رویکرد سه کشور اروپایی مانع بوده است. مذاکره ویدیو کنفرانسی وزیر امور خارجه کشورمان با وزرای خارجه سه کشور اروپایی در جمعه گذشته و همچنین گفت‌وگوهای معاونان در روز سه شنبه پس از آن، به‌رغم اینکه نتیجه ملموسی در پی نداشت، اما یک گام به پیش بود و مطلوب است که اینگونه تعاملات و رایزنی‌ها ادامه پیدا کند. از سوی دیگر، تماس‌هایی که بین ایران و آژانس انرژی اتمی در هفته‌های گذشته رخ داده در مسیر حل تعارض‌ها موثر واقع خواهد شد. واعظی ادامه داد: سفر هیات کارشناسی به نمایندگی آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای به ایران و متقابلاً سفر هیات ایرانی به ژنو که نتیجه‌اش اتخاذ تصمیمات اخیر است، گامی مثبت تلقی می‌شود.

با توجه به شرایط نه جنگ و نه صلح کنونی ضروری است تمهیداتی اندیشیده و از موضع عزت مذاکراتی هوشمندانه برای تغییر وضعیت با آمریکا «نیز» صورت گیرد؛ تا فرصتی فراهم شود که مکانیسم ماشه عملیاتی نگردد و اهداف شوم صهیونیسم محقق نشود. منطق با آن چه که در برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ ذکر شده، تاریخ پایان برجام پس از ۱۰ سال ۱۱۸کتبر و در مهر ماه امسال است. لذا معتقدم که به جد مراقبت شود تا تحریکات و شیطنت‌هایی که در حال انجام است، منجر به تحقق این اقدام خلاف امنیت ملی نشود و پنجره دیپلماسی و تعامل بسته نشود و مذاکرات با توجه به منافع ملی ایران مستمرآ پیگیری شود. این مهم وظیفه دستگاه سیاست خارجی و در اس آن شخص وزیر امور خارجه و همچنین مسئولان ذیربط است که با تدابیر خود مانع عملیاتی شدن این اقدام مخرب شوند.

بازنگری در NPT

رئیس دفتر رئیس جمهور در دولت دوازدهم در خصوص پاسخ ایران بیان کرد: باید تلاشی مجدانه صورت گیرد تا به آن نقطه برسیم. اما اگر آنها بخواهند بر بازگشت شش قطعنامه لغو شده، اصرار بورزند، طبیعتاً همانطور که در گذشته نیز اعلام شده است، واکنش و عکس‌العمل‌های متقابلی خواهیم داشت؛ در درجه اول، ضروری است که عضویت ایران در NPT بازنگری شود. وی عنوان کرد: با توجه به وضعیت موجود و از همه مهمتر نقش خنثی آژانس در جریان حمله رژیم گردن‌کش صهیونیستی و دولت آمریکا به مراکز صلح‌آمیز هسته‌ای ایران که با هیچ واکنشی از سوی آنها روبه‌رو نشد و به نوعی تسکین‌دهنده اینها مشروعبیت این نهاد به جد زیرسوال رفت، باید عضویت ما در چنین نهاد غیرموثری بررسی جدی شود. رئیس دفتر سیاسی حزب اعتدال و توسعه اظهارکرد: این عدالت حقوقی نیست که ایران به عنوان عضو NPT تا به امروز، صادقانه به ابعاد مختلف این معاهده متعهد باشد و در جاده‌ای یکطرفه به این شکل تبعیض‌آمیز تحت فشار قرار بگیرد و در اقدامی غیر قانونی، این شش قطعنامه بازگردد. فلذا باید در عضویت NPT بازنگری «کارشناسی» کنیم. باید ببینیم که آیا لازم است معتمد به این معاهده باشیم یا خیر؛ هزینه فایده آن به دقت مورد بررسی قرار گیرد. وی در خصوص احتمال منشور ملل متحد قرار می‌گیرم و این موضوع می‌تواند به نوعی شرایط را سخت کند، ولی ارتباط مستقیمی میان اسنپ‌بک و جنگ وجود ندارد. شروع جنگ تحمیلی دیگر، موضوع چند بعدی است که از یکطرف به سیاست‌های اعمالی ایران و در طرف دیگر به محاسبات طرف متخاصم بستگی دارد. تحلیل بنده از وضعیت موجود این است که احتمال شروع جنگ جدید پایین است.